

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTEKÓW

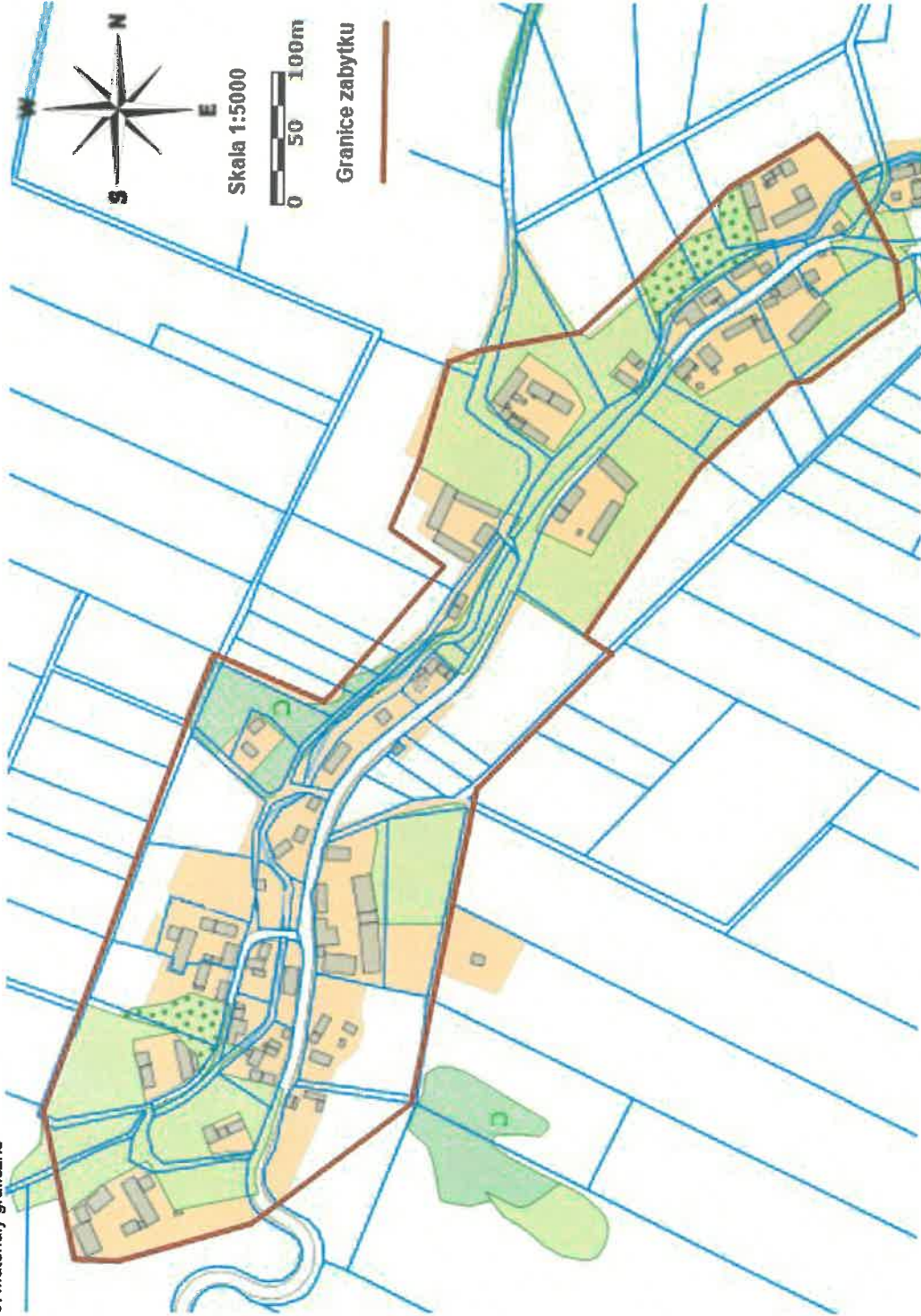
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

XIII w.

9. Materiały graficzne

3. Miejscowość

WILAMOWICE

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

województwo **dolnośląskie**

powiat **ząbkowicki**

gmina **Cieptowody**

6. Współrzędne geograficzne

50° 40' 57.397" N 16° 59' 23.382" E

7. Użytkowanie obecne

rolnictwo, mieszkalne

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa:

Wzmiankowana w źródłach m.in. jako: Wilsniz (1304 r.), Wylhelmicz (1318 r.), Wilstniz (1319 r.), Wilwitz (1667 r.). W 1945 Wilwitz przemianowano na Wilczyce lub Wiliamowice, od 1965 do 1999 r. były to Wiliamowice Ząbkowice, a obecnie Wiliamowice.

Historia:

Wiliamowice zostały ulokowane na prawie niemieckim w XIII w. i weszły w posiadanie klasztoru cystersów w Henrykowie. W późniejszym okresie wieś nie rozwinęła się zanadto, w 1785 r. mieszkało w niej 12 kmieci, 4 zagrodników i 15 chatupników. Po kasacie majątków kościelnych w Prusach w 1810 r. Wiliamowice zostały nabyte wraz z innymi okolicznymi wsiami przez Fryderykę Luizę Wilhelminę von Hohenzollern i pozostały własnością jej rodziny do 1945 r. W 1840 r. we wsi znajdowało się 38 domów, olejarnia i kuźnia. Wiliamowice nigdy nie doczekały się budowy kościoła. Po 1945 r. wieś zachowała swój rolniczy charakter.

Charakterystyka zabudowy:

Wiliamowice to niewielka wieś o układzie przestrzennym tańcuchowych. Przez wieś przebiega droga w kierunku pobliskiego Starego Henrykowa. Na obszarze historycznego układu ruralistycznego wsi znajduje się głównie mieszkalno-gospodarcza zabudowa zagrodowa z przełomu XIX i XX w. Są to najczęściej murowane budynki kryte dachem dwuspadowym o poszyciu z dachówki ceramicznej. Z uwagi na średniowieczną metrykę wsi domniemywa się obecności relikwów archeologicznych w warstwie podziemnej w formie nawarstwień kulturowych, wytworów kulturowych bądź ich śladów albo zabytków ruchomych, będących tym wytworem.

Zagrożenia i postulaty konserwatorskie:

Istotnym zagrożeniem jest niekontrolowane zastępowanie historycznej zabudowy współczesnymi obiektami, które swoją bryłą, wyznacznymi materiałami lub stylizacją kontrastować z tradycyjną zabudową historycznej. Należy objąć indywidualną ochroną konserwatorską najbardziej wartościowe elementy zabudowy, a nową zabudowę kształtować jako nawiązującą do tradycyjnej zabudowy z regionu Przedgórza Sudeckiego.

Bibliografia:

- Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, Breslau 1830.
  - Knie J., *Alphabetisch-statistisch-topographische Uebersicht der Dörfer, Flecken, Städte und andern Orte der Königl. Preuß. Provinz Schlesien*, 1845.
  - Zimmermann F.A., *Beyträge zur Beschreibung von Schlesien*, Brieg 1789.
  - *Słownik geografii turystycznej Sudetów. Wzgórze Niemczańsko-Strzelińskie*, Marek Staffa red., Wrocław, 1993.
- Kartografia:**
- *Messschblatt*, 1: 25 000, 5367 Lauenbrunn, 1937.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (data, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

Jędrzej Musiał, wrzesień 2022 r.